

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ
КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– УКРАИНА –**

**Брюксел, 12 юни 2026 г.
(OR. en)**

AD 18/26

LIMITE

CONF-UA 2

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– Клъстер 1 „Основополагащи въпроси“

ПРЕГОВОРИ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ

Украйна

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕС

(изготвен въз основа на преговорната позиция на Украйна AD 16/26 CONF-UA 1)

Преговорен клъстер 1

„Основополагащи въпроси“

включващ функционирането на демократичните институции, реформата на публичната администрация, глава 23 „Съдебна система и основни права“, глава 24 „Правосъдие, свобода и сигурност“, икономическите критерии, глава 5 „Обществени поръчки“, глава 18 „Статистика“, глава 32 „Финансов контрол“

Настоящата позиция на Европейския съюз се базира на неговата основна позиция за Конференцията за присъединяване на Украйна AD 9/24 CONF-UA 2 и се подчинява на залегналите в нея принципи за водене на преговори, и по-специално:

- становище, изразено от Украйна или от ЕС по дадена преговорна глава, не предопределя по никакъв начин позицията, която може да бъде зета по други глави;
- договорености, дори и частични, постигнати в хода на преговорите по определени глави, не могат да се считат за окончателни, докато не се постигне цялостна договореност по всички глави;
- както и на изискванията, посочени в точки 5, 11, 12, 32, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 50, 51 и 52 от рамката за преговори.

ЕС насърчава Украйна да продължи процеса на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното ефективно въвеждане и прилагане, както и като цяло да разработи още преди присъединяването политики и инструменти, които са възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в своята позиция (AD 16/26 CONF-UA 1) Украйна приема достиженията на правото на ЕС по клъстер 1, които са в сила към 3 юни 2026 г., и ще бъде готова да ги въведе до датата на своето присъединяване към Европейския съюз.

1. Функциониране на демократичните институции

ЕС отбелязва, че Украйна е заложила в конституционния си ред основите на **демократична държава** и приканва Украйна да гарантира непрекъсната демократична консолидация въпреки ограниченията, наложени от военното положение. ЕС отбелязва, че правната и институционалната рамка благоприятстват организирането на демократични избори. ЕС приканва Украйна да подобри правната рамка в съответствие с препоръките на ОССЕ/БДИПЧ, законодателството на ЕС и международните и европейските стандарти. ЕС приветства продължаващите усилия на Украйна за укрепване на устойчивостта по отношение на дезинформацията и външната намеса и манипулиране на информация (FIMI) по време на избори. ЕС приканва Украйна да продължи да укрепва прозрачната, плуралистична и независима медийна среда, включително чрез преценка и постепенно приключване на проекта на проекта „ТВ марафон“. Необходимо е да се преодолеят недостатъците в борбата с незаконното финансиране на кампании и партии и да се осигурят по-голяма прозрачност и ефективен надзор чрез засилено спазване и проверка на разпоредбите за финансиране на кампаниите и партиите, рационализирани и засилени контролни функции, възпиращи санкции и отстраняване на пропуските за нарушения от страна на донори – трети страни.

ЕС отбелязва, че украинският парламент продължава да изпълнява своята роля, въпреки че понастоящем надзорът му върху изпълнителната власт е ограничен. ЕС подчертава, че Украйна следва да продължи да подобрява като цяло прозрачността, качеството и ефективността на законодателния процес, включително по време на военното положение. Освен това ЕС отбелязва, че парламентът следва също така да създаде стабилна рамка за професионална етика, включително кодекс за поведение на членовете на парламента и ефективно наблюдение на ограниченията след приключване на трудовите правоотношения.

ЕС подчертава, че като цяло правната, регулаторната и институционалната рамка за **организациите на гражданското общество** в повечето случаи е налице, но са необходими подобрения, за да се гарантира благоприятна среда за гражданското общество, по-специално за укрепване на механизмите за защита на организациите на гражданското общество и правозащитниците от заплахи и неправомерен натиск, включително чрез привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно стратегическите съдебни производства, насочени срещу публично участие (SLAPP дела). ЕС подчертава, че Украйна трябва да гарантира наличието на ефективни механизми за сътрудничество между държавата и организациите на гражданското общество, включително съдържателни консултации с гражданското общество относно законодателни и политически инициативи.

2. Реформа на публичната администрация

ЕС отбелязва, че **стратегическата рамка** на Украйна за реформа на публичната администрация е частично приведена в съответствие с европейските стандарти. Освен това ЕС отбелязва, че механизмите за управление и координация за нейното прилагане са добре установени. ЕС подчертава, че за да се постигне напредък в реформите, следва да се укрепи капацитетът на държавната администрация и да се гарантира финансовата устойчивост на реформите.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с европейските стандарти по отношение на **разработването и координацията на политиките**. ЕС подчертава, че Украйна трябва да усъвършенства своята регулаторна рамка и да подобри стандартите за основано на факти изготвяне на политики и съставяне на законодателни актове, както и да гарантира ефективни и приобщаващи обществени консултации.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с европейските стандарти за **управление на обществените услуги и човешките ресурси**. ЕС приканва Украйна да продължи да привежда своята регулаторна рамка за държавните служители в съответствие с принципите на заслугите, прозрачността и почтеността в процедурите за подбор и набиране на персонал. Основаното на заслуги, прозрачност и конкурентност набиране на персонал в държавната администрация следва да бъде възстановено и допълнително подобро, като се обърне необходимото внимание на положението със сигурността. ЕС подчертава, че е необходимо да се събират и наблюдават данни относно основанията за уволнения, както и относно броя и категориите временни договори, за да се предотвратят злоупотребите. ЕС припомня, че реформата на системата за възнагражденията на държавните служители въз основа на класификацията на длъжностите трябва да бъде завършена, за да се гарантира прозрачна, конкурентна и справедлива система на заплащане. ЕС подчертава, че цифровизацията на управлението на човешките ресурси следва да напредва и да се разраства във всички органи на публичната администрация.

ЕС отбелязва, че системата за **организация и отчетност** на Украйна е частично приведена в съответствие с европейските стандарти. ЕС приканва Украйна да подобри вътрешната организация на министерствата, механизмите за отчетност и мониторинг на изпълнението между надзорните и подчинените органи. Освен това ЕС приканва Украйна да хармонизира законодателството си със Закона за административното производство и да гарантира, че не се въвеждат необосновани изключения от прилагането на закона. ЕС подчертава, че следва да се гарантира пълното прилагане на Закона за административното производство и неговото наблюдение. Освен това ЕС приканва Украйна да постигне по-нататъшен напредък в реформата за децентрализация.

ЕС отбелязва, че украинската система за **предоставяне на услуги** е постигнала висока степен на съответствие с европейските стандарти. ЕС приканва Украйна да продължи да развива мрежата от центрове за административни услуги, като гарантира улеснен достъп за хората с увреждания и със специални нужди. ЕС приканва Украйна да осигури по-нататъшно привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област.

ЕС отбелязва, че Украйна е въвела добре установена правна и институционална рамка за **управление на публичните финанси**. ЕС подчертава, че е важно Украйна да продължи да подобрява прилагането на законодателството. ЕС приканва Украйна да подобри допълнително средносрочната бюджетна рамка и качеството на публичните разходи, по-специално чрез подобряване на методологията за преглед на разходите и провеждане на годишни прегледи на разходите на държавния бюджет. ЕС приканва Украйна да засили наблюдението на фискалните рискове, по-специално чрез подобряване на методологията за оценка на фискалните рискове, свързани с публичните инвестиции, държавните предприятия и местните бюджети. ЕС приканва Украйна да продължи да подобрява управлението на публичните инвестиции в съответствие с пътната карта за реформа на управлението на публичните инвестиции и придружаващия я план за действие. ЕС насърчава Украйна да засили прозрачността и надзора на бюджетния процес, по-специално чрез осигуряване на своевременна и редовна публична наличност на фискални данни за всички подсектори на държавната администрация, разширяване на обхвата на средносрочното бюджетно планиране, така че да включва и държавната администрация, и създаване на независима фискална институция.

3. Глава 23 „Съдебна система и основни права“

ЕС подчертава, че законодателната и институционалната рамка на Украйна е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти по отношение на **функционирането на съдебната система**. ЕС отбелязва плана на Украйна да укрепва допълнително независимостта и капацитета на своите органи за управление на съдебната система и системата на прокуратурата и подбора на своите членове според заслугите им, да рационализира управлението на съдебната власт, да подобрява управлението и ресурсите на съдилищата, да консолидира отчетността и почтеността на всички равнища, да гарантира достъпност и качество на правосъдието и да осигурява ефективно правораздаване в съответствие с достиженията на правото на ЕС и европейските стандарти.

ЕС приветства напредъка на Украйна в насърчаването на **независимостта и безпристрастността** на съдебната система. ЕС отбелязва положително плановете на Украйна да продължи да укрепва устойчивостта на правосъдните институции спрямо случаи на вътрешно и външно вмешателство. ЕС отбелязва със загриженост неотдашните събития, които рискуват да подкопаят напредъка в съдебната реформа, по-специално забавянето на назначенията на кандидати в наскоро подновените институции. В бъдеще Украйна трябва допълнително да укрепи независимостта, почтеността, статута и капацитета на органите за управление и органите за самоуправление в правосъдната система и да оптимизира системата за управление на съдебната власт и управление на съдилищата, както и прокуратурата. ЕС отбелязва ангажимента на Украйна да осигури система за случайно разпределение на делата в прокуратурата въз основа на ясни и обективни критерии и да подобри допълнително тази система в съдилищата. ЕС подчертава значението на постоянните усилия на Украйна за укрепване на независимостта на съдиите от общите съдилища, Върховния съд и Конституционния съд, на прокурорите и на Държавната съдебна администрация, включително високите стандарти за почтеност, прозрачност и основаните на заслуги стандарти в процедурите за подбор и назначаване и по-нататъшното им подобряване. За тази цел ЕС подчертава значението на разумното временно участие на независими експерти, номинирани от международни партньори, в настоящи и бъдещи процедури за подбор. Украйна трябва да деполитизира позицията на главния прокурор, включително като направи процедурите за подбор и уволнение по-обективни, прозрачни и основани на заслуги, като се вземат предвид европейските стандарти. Украйна следва също така да подобри системата за отвод на съдиите, за да я приведе в съответствие с европейските стандарти.

ЕС отбелязва, че Украйна значително е укрепила своята правна и институционална рамка относно **отчетността**. ЕС оценява положително трайното добро изпълнение от страна на Украйна на процеса на проверка на съдиите и атестацията на прокурорите. Въпреки това, за да се постигнат осезаеми резултати, трябва да се увеличи скоростта на проверката и атестацията. ЕС подчертава необходимостта Украйна да продължи да засилва мерките за предотвратяване на корупцията в съдебната система, по-специално чрез подобрена система за декларации за почтеност и проверки на съдиите. Освен това ЕС отбелязва необходимостта от по-нататъшно подобряване на дисциплинарната рамка за съдиите и прокурорите, включително преодоляване на изоставането по дисциплинарни дела, засилване на дисциплинарните мерки и тяхното прилагане, както и укрепване на Главния инспекторат в рамките на прокуратурата.

ЕС отбелязва усилията на Украйна за повишаване на **качеството** на правосъдието, включително чрез подобрена правна и институционална рамка за подбор на съдии и прокурори, но все още е необходимо да се преодолее сериозният недостиг на съдии и помощен персонал. Недостигът на финансови и човешки ресурси оказва отрицателно влияние върху качеството и ефективността на съдебната система. Необходимо е да се въведе ефективна система за периодична оценка на съдиите и прокурорите въз основа на ясни и обективни критерии. ЕС приканва Украйна да подобри **ефективността** на правосъдната система с акцент върху справянето с висящите дела и липсата на уеднаквяване на съдебната практика, както и да постигне напредък в своята система за цифровизация. ЕС подчертава значението на бързото създаване и пълноценното функциониране на новия административен съд, който да разглежда дела срещу национални държавни агенции след надеждна процедура за подбор с пълноценното участие на независими експерти, номинирани от международни партньори. Освен това ЕС подчертава необходимостта от реформа на юридическата професия и Националната школа за съдии, която да включва пълноценно участие на независими експерти, номинирани от международни партньори, с цел приважване на обучението на съдии и прокурори в съответствие с европейските стандарти, включително чрез въвеждане на прозрачна и основана на заслугите процедура на подбор за Националната школа за съдии и модернизирани нейните учебни програми, преподаване, оценка на потребностите и методи на оценяване, както и от постигане на напредък в реформата на юридическото образование, включително чрез институционално разделение на юридическото образование и обучението в областта на правоприлагането. Украйна следва също така да подобри законодателството относно процедурата на Конституционния съд, като вземе предвид препоръките на Венецианската комисия, да предприеме системни мерки за подобряване на изпълнението на решенията на националните съдилища и на Европейския съд по правата на човека, включително чрез преразглеждане на законодателните мораториуми и осигуряване на адекватно събиране на данни относно изпълнението, както и да разшири използването на алтернативното разрешаване на спорове и да продължи да развива правната помощ.

ЕС изтъква необходимостта Украйна да постигне осезаем напредък в борбата с безнаказаността за основни международни престъпления на национално равнище. По-специално чрез по-нататъшно въвеждане на разпоредбите на Римския статут на Международния наказателен съд в украинската правна система и чрез осигуряване на траен напредък в постигането на солидни резултати по отношение на националните разследвания, наказателни преследвания и присъди по основни международни престъпления.

ЕС отбелязва, че законодателната и институционалната рамка на Украйна за **борба с корупцията** постепенно се подобри и е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС подчертава, че са необходими допълнителни значителни подобрения както по отношение на превантивните, така и по отношение на репресивните мерки. ЕС твърдо подчертава, че независимостта и ефективността на специализираните институции за борба с корупцията и на други съответни институции трябва да бъдат гарантирани чрез по-нататъшно укрепване на техния капацитет и мандати. Освен това ЕС подчертава, че Украйна трябва да разшири юрисдикцията на Националното антикорупционно бюро на Украйна, за да обхване всички високорискови публични длъжности, включително ръководството на кабинета на президента, началниците на регионалните администрации и др., и да предостави на Специализираната прокуратура за борба с корупцията (СПБК) оперативния капацитет и необходимите правомощия за започване на наказателно производство срещу членове на парламента без одобрението на главния прокурор. ЕС приканва Украйна да укрепи допълнително рамката за предотвратяване на корупцията както на централно, така и на местно равнище, включително чрез целенасочени мерки за борба с корупцията. Освен това ЕС приканва Украйна да прилага постоянно рамката на политиката за борба с корупцията, която включва интегриране на борбата с корупцията, специални оценки и контекстуални мерки за най-уязвимите сектори, например съдебната система, правоприлагането, обществените поръчки (по-специално обществените поръчки в областта на отбраната), държавните предприятия, инфраструктурите, митниците и данъчното облагане, строителството и управлението на земята, природните ресурси и добивното дело, и образованието. ЕС подчертава, че следва да се обърне специално внимание на управлението на ресурсите, свързани с международната помощ и възстановяването в контекста на войната, включително от ЕС. По отношение на правоприлагането ЕС подчертава също, че Украйна трябва да постигне по-нататъшен напредък в борбата с безнаказаността и системните модели на корупция на централно и местно равнище, което ще изисква подходящи ресурси и солидни и цялостни подходи, основани на истински политически ангажимент и дългосрочна стратегическа визия. ЕС припомня, че това изисква значителен напредък към постигането на солидни резултати в разследванията, наказателните преследвания и осъдителните присъди по дела за корупция, по-специално окончателните осъдителни присъди по високите етажи на властта. ЕС припомня ангажимента на Украйна да отмени автоматичното приключване на знакови дела за борба с корупцията след изтичане на сроковете за досъдебно разследване, подчертава, че това следва да бъде премахнато за всички дела и че съществуващите срокове следва да бъдат преразгледани, за да се гарантира ефективно разследване.

ЕС отбелязва, че правната и институционалната рамка на Украйна е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС и европейските стандарти за **основните права** и подчертава, че прилагането ѝ трябва да бъде засилено, за да се гарантира, че основните права се упражняват на практика от всички, включително като се укрепва капацитетът и независимостта на органите по договорите за правата на човека.

ЕС отбелязва, че по отношение на предотвратяването на изтезанията и нечовешкото или унижително отношение и на **системата на местата за лишаване от свобода** като цяло съществува правна и институционална рамка, но някои аспекти не отговарят на европейските стандарти в тази област. ЕС отбелязва ангажимента на Украйна да актуализира правната си рамка в това отношение. ЕС подчертава, че са необходими допълнителни усилия за изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека в тази област и за действия по препоръките на Европейския комитет против изтезанията чрез справяне с пренаселеността на затворите, малтретирането на задържаните и осъдените лица и лошите условия в затворите и местата за задържане.

ЕС отбелязва, че законодателната рамка относно **защитата на данните** не е приведена в пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС подчертава, че Украйна трябва да постигне пълно съответствие с Общия регламент относно защитата на данните и Директивата относно правоприлагането. ЕС подчертава значението на бързото приемане на проектозаконите за защита на личните данни и за Националната комисия за защита на личните данни и достъпа до публична информация. Институционалният капацитет трябва да бъде значително разширен, за да се спазят прерогативите, предоставени на Агенцията за защита на данните съгласно достиженията на правото на ЕС.

ЕС отбелязва, че по отношение на **свободата на изразяване** правната и институционалната рамка на Украйна е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС и европейските стандарти. ЕС отбелязва плановете на Украйна да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно стратегическите съдебни производства, насочени срещу публично участие, Европейския акт за свободата на медиите и Акта за цифровите услуги. ЕС подчертава, че Украйна следва да продължи усилията си за гарантиране на пълна независимост на медийния регулатор – Националния съвет на Украйна за телевизия и радиоразпръскване. Освен това ЕС подчертава значението на гаранциите за независимото функциониране на обществените медии и правилата за разпределяне на държавната реклама, бързото и ефективно прилагане на мерките и гаранциите за безопасността и независимостта на журналистите, зачитането на ролята им за информиране на обществеността, отговорността за всякакви случаи на сплашване и тормоз на журналисти, прилагането на мерки в подкрепа на местните обществени медии и адекватния и последователен подход за достъпа на журналистите до информация, включително в контекста на военното положение. ЕС подчертава, че медийните реформи следва да се осъществят незабавно, за да се намали рискът от повторна поява на монополни или олигархични структури. ЕС отбелязва плана на Украйна да изпълни пътната карта в подкрепа на повторното изграждане на плуралистично, прозрачно и независимо следвоенно медийно пространство след прекратяването или отмяната на военното положение.

Относно **равенството на половете и недискриминацията**, по отношение на които Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС, ЕС отбелязва плановете на Украйна да гарантира привеждането на законодателството си в съответствие и с директивите на ЕС относно минималните стандарти за органите по въпросите на равенството. ЕС подчертава, че са необходими усилия за привеждане на правната рамка за борба срещу речта на омразата и престъпленията от омраза в съответствие с Рамковото решение относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право. ЕС отбелязва плана на Украйна да измени съответно Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс. ЕС отбелязва, че в правната рамка относно недискриминацията липсва яснота по отношение на обхвата (областите) на защита срещу дискриминация, но отбелязва плана на Украйна да укрепи законодателството си, включително по отношение на мерките за предотвратяване и борба с дискриминацията, основана на сексуалната ориентация и половата идентичност, и да измени законодателството си относно безплатната правна помощ за жертвите на такива престъпления. ЕС приветства плана на Украйна да приеме закон за въвеждане на категорията „регистрирани партньори“ (в т.ч. еднополови партньорства) в съответствие с решението на Европейския съд по правата на човека от 1 юни 2023 г. ЕС подчертава необходимостта от пълно привеждане на националното право в съответствие със законодателството на ЕС в областта на равенството и недискриминацията. ЕС отбелязва плановете на Украйна да осигури пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на равенството между половете и борбата с насилието над жени и домашното насилие, по-специално за ефективна борба с всички форми на насилие, основано на пола, и домашно насилие, както и за подобряване на наличността и устойчивостта на специализирани услуги за подкрепа на жертвите на насилие. ЕС подчертава необходимостта от подобряване на прилагането на законодателството за борба с дискриминацията и речта на омразата, както и на капацитета за правоприлагане на служителите на правоприлагащите органи и парламентарния комисар по правата на човека. ЕС насърчава Украйна да осигури събирането на данни относно насилието над жени и домашното насилие, както и относно дискриминацията, разбити по предубеждения и вид престъпление. ЕС отбелязва плановете на Украйна да подобри системата за наблюдение и регистриране на престъпления, мотивирани от нетърпимост въз основа на половата идентичност и сексуалната ориентация, както и да подобри систематичното събиране и анализ на данни относно неравенството между половете.

ЕС отбелязва, че Украйна предприема действия за по-нататъшно утвърждаване на правата на **хората с увреждания**, включително по отношение на изискванията за достъпност на продуктите и услугите, и за гарантиране на напредък към деинституционализация чрез прилагане на всеобхватна стратегия. ЕС подчертава, че са необходими усилия за прилагане на европейските и международните стандарти в тази област, включително Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, и за по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС. Освен това ЕС приканва Украйна да продължи прехода към основана на правата на човека система за оценка на уврежданията.

ЕС отбелязва плана на Украйна да отстоява и подобрява защитата на **правата на детето** онлайн и офлайн чрез по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС и европейските стандарти относно съобразено с правата на детето правосъдие, укрепване на механизма за социална закрила за деца и осигуряване на правото на децата да растат в безопасна среда. ЕС отбелязва, че е важно Украйна да постигне решителен напредък в създаването на интегрирана система за закрила на детето и в деинституционализацията на деца, растящи без родителска грижа, и деца с увреждания, в осигуряването на преход към грижи в семейството или в общността – включително с оглед на подготовката за завръщането на деца, разселени вследствие на агресивната война на Русия, включително такива, които са били незаконно депортирани или прехвърлени от страна на Русия. Това изисква също да се гарантира наличието на качествени, дезагрегирани и актуализирани данни за децата в институциите.

ЕС отбелязва ангажимента на Украйна да подобри привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на процесуалните права на заподозрените и обвиняемите лица в наказателното производство. По отношение на правата на жертвите на престъпления ЕС отбелязва плана на Украйна да приеме закон за обезщетяване на жертвите на насилствени престъпни деяния, и приканва Украйна да предприеме допълнителни законодателни стъпки за привеждане в съответствие с Директивата за правата на жертвите, по-специално по въпросите, свързани с индивидуалната оценка на жертвите и наличието на специфични мерки за защита, включително за децата – жертви на престъпления.

ЕС отбелязва, че правната рамка на Украйна като цяло е в съответствие с европейските стандарти за правата на **лицата, принадлежащи към национални малцинства**. ЕС подчертава, че тя следва да бъде допълнително преразгледана след края на военното положение в светлината на европейските стандарти, за да се гарантират изцяло правата на малцинствата за отделните национални малцинства в техните специфични обстоятелства. ЕС приканва Украйна да продължи да участва в съдържателни консултации с представители на националните малцинства и да осигури подходящи ресурси и изграждане на капацитет на отговорните органи. В този контекст ЕС отбелязва плана на Украйна за укрепване на капацитета на парламентарния комисар по правата на човека за проследяване на информацията относно правата на лицата, принадлежащи към национални малцинства (общности), и за установяване на факти за дискриминационни действия и практики. ЕС насърчава Украйна да актуализира данните от преброяването през 2001 г. ЕС изтъква, че Съветът на националните малцинства следва да се превърне в представителен орган за диалог с украинските власти относно политиките, засягащи националните малцинства.

ЕС подчертава, че към момента на присъединяване Украйна трябва да осигури пълно съответствие на своята законодателна рамка с достиженията на правото на ЕС, за да гарантира пълноценното упражняване на **правата, произтичащи от гражданството на ЕС**.

4. Глава 24 „Правосъдие, свобода и сигурност“

ЕС отбелязва, че правната рамка на Украйна в областта на **борбата с тежката и организираната престъпност** и сътрудничеството в областта на правоприлагането е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС подчертава, че са необходими допълнителни усилия за разработването на правна и стратегическа рамка в съответствие с резултатите от националната оценка на заплахата от тежката и организираната престъпност (СОСТА) и за изграждане на институционален капацитет за прилагане на тази рамка, по-специално по отношение на полицейските действия, основани на разузнаването, управлението и анализа на информацията, както и междуведомственото сътрудничество. ЕС насърчава Украйна да гарантира правилното изпълнение на всеобхватния стратегически план за реформа на сектора на правоприлагането за периода 2023 – 2027 г. и на съответния план за действие за неговото изпълнение. Освен това ЕС приканва Украйна да установи ясно разграничение на разследващата юрисдикция между органите за досъдебно разследване и постепенно да въведе системата за електронно управление на делата. ЕС приканва Украйна да засили цялостната стратегическа и оперативна координация по отношение на тежката и организираната престъпност и да модернизира законодателството за защита на свидетелите и за криминалното разузнаване. ЕС подчертава, че Украйна трябва да укрепи независимостта и почтеността и да осигури достатъчно ресурси на правоприлагащите органи, както и да въведе прозрачни и основани на заслугите процедури за набиране и подбор за ръководни длъжности в правоприлагащите агенции и прокуратурите. Украйна трябва да приеме и приложи всеобхватен закон за реформа на Държавното бюро за разследване, следвайки модела на Бюрото за икономическа сигурност на Украйна с пълноценното участие на независими експерти, номинирани от международни партньори. ЕС подчертава, че сътрудничеството на Украйна в областта на правоприлагането и съдебното сътрудничество с държавите – членки на ЕС, CEPOL, Европол, Евроюст и Европейската прокуратура, както и много дейното участие на страната в ЕМРАСТ дават положителни резултати. ЕС отбелязва, че тези усилия следва да бъдат допълнително увеличени. Украйна също така активно си сътрудничи с Евроюст в рамките на съвместния екип за разследване на предполагаеми основни международни престъпления, извършени в Украйна, както и с Международния център за наказателно преследване на престъплението агресия срещу Украйна, като освен това тя командирова служител за връзка на централно равнище в Европейската прокуратура.

ЕС подчертава, че са необходими по-нататъшни усилия за консолидиране на резултатите от разследванията, наказателните преследвания и окончателните осъдителни присъди във всички области на тежката и организираната престъпност, включително изпирането на пари. ЕС отбелязва, че действията на правоприлагащите органи в отговор на организираната престъпност, по-специално разследването на високорискови престъпни мрежи, трябва да бъдат по-проактивни и систематични. Освен това ЕС подчертава, че Украйна следва да демонстрира надеждна и систематична практика на започване на финансови разследвания по отношение на тежката и организираната престъпност, включително изпирането на пари, която да доведе до увеличаване на изземването и конфискацията на активи. ЕС насърчава Украйна не само да увеличи използването на финансови разследвания, но и да развие капацитета си за справяне със сложни финансови случаи. Украйна следва да гарантира, че законодателството относно разследването и криминализирането на изпирането на пари и финансирането на тероризма е в съответствие с достиженията на правото на ЕС и международните стандарти, като например тези на Специалната група за финансови действия и Монивал. ЕС отбелязва ангажимента на Украйна да изгради капацитет за замразяване и конфискация на активи и я приканва да укрепи съответното законодателство и да реформира системата си за възстановяване и управление на активи, включително ефективната реформа на Националната агенция за откриване, проследяване и управление на активи, получени от корупция и други престъпления, в съответствие с Плана за Украйна.

ЕС приканва Украйна да приеме всички необходими законодателни актове и мерки за изпълнение, за да постигне пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **киберпрестъпността**, и да се присъедини към втория допълнителен протокол към Будапещенската конвенция с цел ефективна борба с киберпрестъпността. Украйна следва също да демонстрира солидни резултати по отношение на предотвратяването и противодействието на киберпрестъпността, като за тази цел укрепи човешкия капацитет на участниците в националната система за киберсигурност.

ЕС отбелязва плана на Украйна да приведе изцяло своята регулаторна рамка в съответствие с международните стандарти и достиженията на правото на ЕС по отношение на **сексуалното насилие над деца, включително онлайн**, и да укрепи цялостния си капацитет, и приканва Украйна да обърне специално внимание на защитата и предотвратяването (включително предотвратяването на повторното превръщане в жертва) на сексуалното насилие над деца онлайн и офлайн.

ЕС отбелязва, че в Украйна има голям брой огнестрелни оръжия, включително в граждански ръце, и приканва Украйна да предотвратява и да се бори с незаконното притежание и **трафика на огнестрелни оръжия и малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ)**. ЕС приканва Украйна да приведе изцяло в действие националното си звено за контакт по въпросите на огнестрелните оръжия и единния си регистър на оръжията. ЕС отбелязва, че Украйна следва да увеличи усилията си за повишаване на осведомеността, работата на терен и образованието относно опасностите и рисковете, свързани със злоупотребата, незаконното притежание и трафика на МОЛВ, както и за намаляване на броя на незаконните огнестрелни оръжия чрез легализация, доброволно предаване и дезактивиране. ЕС приветства факта, че Украйна планира да разработи национален план за действие за борба с незаконния трафик на огнестрелни оръжия, който да обхваща всички важни области, и подчертава, че това следва да бъде предшествано от цялостна национална оценка на заплахата в областта на контрола на МОЛВ.

ЕС отбелязва, че Украйна е държава на произход, транзитно преминаване и местоназначение на **трафик на хора** и трябва да засили мерките си за борба с трафика на хора, като постави акцент върху уязвимите лица и децата. ЕС подчертава, че Украйна следва изцяло да приведе законодателството си в областта на трафика на хора в съответствие с достиженията на правото на ЕС, включително относно отговорността на юридическите лица за престъпления, свързани с трафик, и следва да установи по-строг контрол върху юридическите лица, особено върху тези, които се занимават със сурогатно майчинство и други технологии за възпроизвеждане и с деца с цел предотвратяване и разкриване на трафика на хора. ЕС отбелязва, че Украйна работи по национален план за действие за борба с трафика на хора и планира да приеме процедури за предоставяне на статут на жертви и да осигури навременна финансова помощ на жертвите, както и да засили международното сътрудничество за осигуряване на правна защита и помощ за украинските жертви на трафик в чужбина. ЕС подчертава необходимостта от последователно прилагане на ориентиран към жертвите подход във всички разследвания и наказателни преследвания. ЕС подчертава, че все още е необходимо Украйна да демонстрира солидни резултати в проактивните разследвания, наказателното преследване и окончателните осъдителни присъди в тази област.

ЕС отбелязва, че правната рамка на Украйна е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на наркотиците и приканва Украйна да постигне пълно привеждане в съответствие. ЕС отбелязва, че правоприлагащите органи на Украйна имат добро равнище на **сътрудничество в областта на наркотиците** с колегите си в държавите – членки на ЕС. ЕС приканва Украйна да приеме всеобхватна стратегическа рамка в областта на наркотиците, насочена към намаляване както на предлагането, така и на търсенето, и на свързаните с наркотиците вреди. ЕС отбелязва и плана на Украйна да укрепи и подобри функционирането на институционалната си рамка, по-специално чрез укрепването на капацитета на Националната обсерватория за наркотиците, и да създаде национална система за ранно предупреждение във връзка с обмена на информация за нови психоактивни вещества. ЕС подчертава, че освен привеждането на законодателната и стратегическата рамка в съответствие с достиженията на правото на ЕС, от решаващо значение ще бъде Украйна да демонстрира солидни резултати в областта на изземването на наркотици, наказателното преследване и издаването на осъдителни присъди по дела, свързани с наркотици, както и систематичната конфискация на активи от престъпна дейност и бързото унищожаване на конфискувани наркотици. ЕС също така приканва Украйна да продължи да работи по събирането на данни в тясно сътрудничество с Агенцията на Европейския съюз по наркотиците (EUDA) по всички свързани с наркотиците показатели и да засили оперативното сътрудничество за борба с трафика на наркотици, включително в рамките на ЕМРАСТ и с Европол.

ЕС отбелязва, че правната рамка на Украйна за **борба с тероризма** е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС подчертава, че е необходима допълнителна работа за справяне с криминализирането на престъпленията, свързани с тероризма, финансирането на тероризма и изпирането на пари. ЕС отбелязва ангажимента за приемане на необходимите изменения за привеждане в съответствие със законодателството относно прекурсорите на взривни вещества, терористичното съдържание онлайн и защитата на критичната инфраструктура. ЕС приканва Украйна да приеме стратегическа рамка за предотвратяване на радикализацията и насилническият екстремизъм и отбелязва, че Украйна се ангажира да подобри институционалната си рамка чрез определяне на централно звено, което да отговаря за координацията на предотвратяването на радикализацията и насилническият екстремизъм. ЕС отбелязва, че Украйна се ангажира да повиши устойчивостта на **критичната инфраструктура** чрез по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС, ясно определяне на компетентните органи и техните правомощия и създаване на единно звено за контакт за координиране на въпросите, свързани с устойчивостта на критичните субекти, както и укрепване на международното сътрудничество.

ЕС отбелязва, че Украйна е заложила в законодателството си основните принципи на **съдебното сътрудничество по наказателноправни, гражданскоправни и търговскоправни въпроси**, но е необходимо допълнително привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС, както и тяхното прилагане, включително промени в конституцията, позволяващи екстрадицията на украински граждани. ЕС подчертава готовността на Украйна да се съсредоточи върху изпълнението и правилното прилагане на съответните международни конвенции, по-специално Хагските конвенции. ЕС приканва Украйна да увеличи административния си капацитет, за да изпълни изискванията на ЕС в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни, гражданскоправни и търговскоправни въпроси и да осигури ефективно сътрудничество с Евроюст и Европейската прокуратура.

ЕС отбелязва, че Украйна е ратифицирала **Римския статут на Международния наказателен съд**. ЕС подчертава, че прилагането на разпоредбите на Римския статут на Международния наказателен съд в украинската правна система е от ключово значение за укрепването на съдебната система на Украйна при упражняването на наказателната ѝ юрисдикция над лицата, отговорни за **международни престъпления**. Освен това ЕС отбелязва, че Украйна е приела първия закон за изменение на Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс на Украйна във връзка с ратифицирането на Римския статут на Международния наказателен съд. ЕС приканва Украйна да предприеме всички необходими стъпки за пълно хармонизиране на украинския правен ред с Римския статут като част от системни и дългосрочни усилия за реформи.

ЕС отбелязва, че по отношение на **миграцията** Украйна трябва да определи и да въведе ясни механизми за координация между държавните органи, участващи в управлението на миграцията, и по-специално да разработи механизъм за междуведомствена координация в случай на миграционна криза. ЕС приканва Украйна да завърши реформата на Държавната служба за миграцията в това отношение. ЕС отбелязва плана на Украйна да приеме необходимите изменения в областта на законната миграция с цел привеждане в съответствие с единното разрешение за работа и пребиваване на граждани на трети държави (включително сезонни работници), с някои разпоредби относно събирането на семейството и дългосрочно пребиваващите лица, с правилата относно условията за влизане и пребиваване за висококвалифицирани работници чрез синята карта на ЕС и за студенти и научни работници, както и с правила относно лицата, преместени при вътрешнокорпоративен трансфер. Освен това ЕС отбелязва плана на Украйна да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на незаконната миграция, по-специално по отношение на контрабандата на мигранти, и приканва Украйна да приеме изменения с цел привеждане в съответствие с Директивата относно санкциите срещу работодателите. ЕС изтъква необходимостта от увеличаване на финансовите, човешките и техническите ресурси в областта на миграцията, по-специално с цел по-добро предотвратяване и справяне с незаконната миграция. ЕС приканва Украйна да осигури подходящ капацитет за приемане и да прилага процедури за връщане в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

ЕС приканва Украйна да приведе изцяло законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **убежището**, по-специално по отношение на ранното идентифициране на категориите лица в уязвимо положение, и гарантирането на правата на лицата, кандидатстващи за убежище. Освен това ЕС приканва Украйна да укрепи капацитета си в подготовка за увеличаване на броя на лицата, търсещи убежище, и на бежанците, както и да укрепи специалните държавни органи, включително чрез предоставяне на подходящи ресурси.

ЕС отбелязва, че **визовата политика** на Украйна все още не е напълно приведена в съответствие с тази на ЕС, и приканва Украйна вече да вземе предвид достиженията на правото на ЕС в областта на визите за постепенно привеждане в съответствие, което да докаже ангажимента на страната да постигне пълно привеждане в съответствие. ЕС също приканва Украйна да се съобрази изцяло със списъка на държавите, за които се изисква виза, като се съсредоточи по-специално върху държавите, които представляват риск за ЕС по отношение на незаконната миграция или сигурността. ЕС отбелязва също, че информационните системи на Украйна ще се нуждаят от допълнителни технически адаптации, за да са в съответствие с Визовата информационна система (ВИС), като това може да се извърши след присъединяването.

По отношение на **шенгенските и външните граници** ЕС взема под внимание доброто и постоянно оперативно сътрудничество с Frontex в областта на наблюдението на границите и обучението. ЕС приканва Украйна да продължи да развива това сътрудничество. Освен това ЕС приканва Украйна да работи допълнително за прилагането на ефективна и ефикасна система за управление на границите в съответствие с европейската методика за интегрирано управление на границите. ЕС припомня, че съществени елементи от достиженията на правото от Шенген, включително липсата на проверки по вътрешните граници, ще зависят от изпълнението от страна на Украйна на допълнителни обективни изисквания, които трябва да бъдат проверени в рамките на механизма за оценка по Шенген. ЕС взема под внимание ангажимента на Украйна да приеме план за действие относно Шенген с цел подготовка за присъединяване към Шенгенското пространство.

По отношение на **подправянето на еврото** ЕС отбелязва, че Украйна следва да засили междуведомственото сътрудничество при криминализирането на подправянето на парични знаци, и взема под внимание плана на Украйна за укрепване на Бюрото за икономическа сигурност. Освен това ЕС приканва Украйна да ратифицира и да прилага Женевската конвенция за премахване и преследване фабрикуването на фалшиви парични знаци.

5. Икономически критерии

ЕС отбелязва, че Украйна е ангажирана с превръщането си във **функционираща пазарна икономика**. ЕС подчертава трайния вътрешен консенсус относно основите на икономическата политика, включително ангажимента за фискална устойчивост, макрофинансовата стабилност и прилагането на пазарните принципи. ЕС отбелязва, че неоправданата агресия на Русия оказва изключителен натиск върху икономическата дейност. ЕС отбелязва, че въпреки известния напредък през последните години слабата бизнес среда, високите равнища на неформалност и ниските равнища на достъп до финансиране и иновации продължават да ограничават ефективното функциониране на пазарната икономика. ЕС приканва Украйна систематично и задълбочено да разглежда както политическите препоръки на ЕС, изложени в пакетите за разширяване, така и ангажиментите по плана за Украйна, който ще помогне на Украйна да изпълни икономическите критерии и да противодейства на сивата икономика. ЕС насърчава Украйна да изпълни ангажиментите си, поети по програмите на МВФ и с всяка друга международна организация, които биха подпомогнали Украйна при изпълнението на икономическите критерии.

ЕС отбелязва, че Украйна осъществява напредък по отношение на **капацитета си да се справя с конкурентния натиск и пазарните сили в рамките на Съюза**. Въпреки оставащите пропуски и независимо от изключително трудните обстоятелства, дължащи се на умишлените нападения на Русия срещу енергийната и транспортната инфраструктура на Украйна, ЕС оценява положително факта, че Украйна е положила значителни усилия за запазване на своята енергийна и транспортна инфраструктура, както и за постигане на напредък в цифровизацията на икономиката и качеството на образованието. ЕС подчертава, че инвестициите във всички видове физическа инфраструктура трябва да продължат, като бъдат подпомогнати от подобрения в управлението на публичните инвестиции и реформи в администрацията. ЕС приканва Украйна да подобри своята производителност и конкурентоспособност, които понастоящем са възпрепятствани от недостига на работна ръка и постоянно ниските разходи за научноизследователска и развойна дейност и иновации.

ЕС приканва Украйна да гарантира отчетността на корпоративното управление както на частните, така и на държавните предприятия, като изясни отговорностите на съветите при прилагането на политиките за управление на риска, включително в областта на борбата с корупцията. ЕС приканва Украйна да предотврати рисковете от повторна поява на олигархични или монополни структури в сектори, които са в процес на приватизация.

6. Глава 5 „Обществени поръчки“

ЕС отбелязва, че системата за обществените поръчки на Украйна е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС приканва Украйна да гарантира принципа на равно третиране между ЕС и украинските икономически оператори в цялата система за възлагане на обществени поръчки, включително традиционните сектори и секторите на комуналните услуги, концесиите и публично-частните партньорства (ПЧП), както и обществените поръчки в областта на отбраната. Що се отнася до **традиционните сектори и секторите на комуналните услуги**, ЕС приканва Украйна да преразгледа обхвата на законодателството, изключенията от него, основанията за използване на процедурата на договаряне, определенията и смесените договори, оценката на стойността, критериите за подбор и възлагане, методите за възлагане на обществени поръчки, както и измененията и прекратяването на договорите. ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие в областта на **концесиите и ПЧП** и приканва Украйна да преразгледа разпоредбите относно локализирането (и по-специално изискванията за установяване), определянето, подбора и изключването на икономически оператори, както и ограничаването на оперативния риск за частната страна. ЕС подчертава, че Украйна трябва да подобри законодателството си за **обществените поръчки в областта на отбраната и сигурността**, като гарантира независимостта на двете агенции за възлагане на обществени поръчки, отстрани недостатъците по отношение на неправилното определяне на възлагащите органи, липсата на определени процедури, критерии и изисквания за квалификацията на икономическите оператори, непълните разпоредби относно възлагането на дейности на външни изпълнители и липсата на специфични механизми за преразглеждане, свързани с отбраната.

ЕС отбелязва умерената подготовка на Украйна по отношение на **капацитета за прилагане и принудително прилагане** в областта на обществените поръчки. ЕС подчертава, че Украйна разполага с ограничени човешки и финансови ресурси за управление на системата за възлагане на обществени поръчки, като същевременно поддържа достатъчен капацитет за изпълнението и прилагането на законодателството по отношение на процедурите за възлагане на обществени поръчки, по-специално използването на електронна система за възлагане на обществени поръчки. ЕС приканва Украйна да повиши прозрачността на своята система за възлагане на обществени поръчки чрез значително намаляване на броя на процедурите за възлагане на обществени поръчки извън електронната система за обществени поръчки, да въведе ясни правила за прилагането на неценови критерии и да подобри методите за определяне на изискванията за фазата преди тръжната процедура и методологиите за определяне на разходите. ЕС приканва Украйна да подобри допълнително ефективността на органа за контрол и наблюдение.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на **средствата за правна защита**. ЕС приканва Украйна да преразгледа законодателството си за преодоляване на несъответствията по отношение на сроковете за подаване на жалби и периодите на изчакване, които оказват отрицателно въздействие върху ефективността на системата за обжалване. ЕС подчертава, че Украйна трябва да преразгледа законодателството си относно средствата за правна защита, обхващащи концесиите и ПЧП, опростените обществени поръчки и преките договори, възлагани извън електронната система за обществени поръчки, и да продължи да спазва достиженията на правото на ЕС. ЕС подчертава, че усилията на Украйна за подобряване на административния капацитет на Антимонополния комитет на Украйна следва да продължат. ЕС отбелязва, че Украйна продължава да развива допълнително своята система за управление на електронните жалби, включително публикуването на решенията на възлагащите органи относно офертите в случай на отмяна. ЕС приканва Украйна да укрепи допълнително капацитета на Административния съд, който отговаря за обжалването.

ЕС подчертава необходимостта Украйна да укрепи **почтеността** в областта на обществените поръчки чрез подобряване на свързаните с борбата с корупцията оценки на риска, вътрешен и външен контрол, правоприлагане и механизми за одит. ЕС приканва Украйна да гарантира, че законодателството ѝ в областта на обществените поръчки ясно формулира изискванията за прозрачност и почтеност, както и да приеме и приложи стратегия за борба с корупцията, съобразена с обществените поръчки.

7. Глава 18 „Статистика“

ЕС отбелязва, че **статистическата инфраструктура** на Украйна е частично приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС. ЕС приканва Украйна да задели достатъчно финансови и човешки ресурси за статистическия сектор, за да постигне пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС. Украйна се приканва също така да гарантира пълната професионална независимост на Държавната статистическа служба на Украйна и другите служби, които предоставят официална статистическа информация (по-специално Националната банка на Украйна и Министерството на финансите), и предаването на Евростат на всички данни, изисквани съгласно достиженията на правото на ЕС.

ЕС отбелязва, че Украйна използва някои от основните **класификации** на ЕС за изготвяне на статистически данни, но трябва да бъдат въведени по-нови версии. ЕС приканва Украйна да осигури извършването на необходимата допълнителна работа по статистическите регистри, за да се гарантира пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС.

ЕС подчертава частичното привеждане на Украйна в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно **статистиката**, като във всички области предстои значителна работа. ЕС приканва Украйна да осъществи допълнителен напредък във всички статистически области, за да постигне пълно съответствие.

8. Глава 32 „Финансов контрол“

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие със стандартите на ЕС за **вътрешен контрол на публичните финанси** и приканва Украйна да подобри ефективното изпълнение, по-специално по отношение на делегираната управленска отчетност и управлението на риска. ЕС подчертава, че капацитетът на функцията за вътрешен одит трябва да бъде укрепен и приканва Украйна да изясни и ролята на Държавната служба за одит.

ЕС отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на външния одит. ЕС подчертава, че Украйна трябва да укрепи политическата, финансовата и административната независимост и мандата на Сметната палата на Украйна, в съответствие с изискванията на ИНТОСАЙ. ЕС приканва Украйна да подобри сътрудничеството между Сметната палата на Украйна и Върховната рада на Украйна с цел засилване на надзора върху държавния бюджет. Одитната дейност трябва да бъде подобрена с акцент върху нейното въздействие и с цел привеждане в съответствие с международните стандарти.

ЕС приканва Украйна да приведе националното си законодателство в пълно съответствие с Директивата на ЕС относно борбата с измамите, засягащи **финансовите интереси на ЕС**, по наказателноправен ред.

ЕС приканва Украйна официално да установи и засили сътрудничеството между националните компетентни органи в областта на **защитата на еврото срещу подправяне** и отбелязва, че Украйна е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област.

* * *

Предвид сегашното състояние на подготовката на Украйна ЕС отбелязва, че — с разбирането, че Украйна трябва да продължи да осъществява напредък в привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти, обхванати от клъстер 1, както и в тяхното прилагане — преди да могат да се предприемат следващите стъпки в преговорния процес по клъстера, ще трябва да бъдат изпълнени следните *междинни критерии*:

- *на хоризонтално равнище за клъстер 1* Украйна осигурява строг и постоянен мониторинг на непрекъснатото изпълнение на пътните карти за принципите на правовата държава, реформата на публичната администрация и функционирането на демократичните институции чрез стабилен и мултидисциплинарен надзорен механизъм, като обръща специално внимание на адекватността на човешките и финансовите ресурси, институционалния капацитет, спазването на определените срокове и активния и съдържателен диалог с гражданското общество.

Глава 23 „Съдебна система и основни права“

Украйна продължава осъществяването на всеобхватната си съдебна реформа, като постига подобрения по отношение на непристрастността, независимостта, отчетността, качеството и ефикасността на съдебната система в съответствие с достиженията на правото на ЕС и европейските стандарти. По-специално Украйна ще изпълни този междинен критерий, след като:

- укрепи независимостта, почтеността, статута и институционалния капацитет на органите за управление и органите за самоуправление в правосъдната система, включително по отношение на попълването на свободните работни места, постигането на осезаем напредък в оптимизирането на управлението на съдебната власт, управлението на съдилищата и прокуратурата с цел повишаване на тяхната ефективност;

- допълнително повиши структурната независимост, почтеността и отчетността, поддържани на всички равнища на съдебната система, по-специално чрез подобряване на процесите на подбор, основани на заслуги; преразглеждане на процедурите за проверка на почтеността за Върховния съд и други висши съдии и на процедурите за подбор за Върховния съд и разширяване без забавяне на комисията за подбор за членовете на Висшата комисия за квалификацията на съдиите на Украйна (ВККС), с пълноценното участие на независими експерти, номинирани от международни партньори; превръщане на процедурата за подбор и освобождаване от длъжност на главния прокурор и прокурорите с висок ранг в по-прозрачна и основана на заслуги; премахване на разпоредбите, които позволяват назначаването и прехвърлянето на прокурори в окръжните прокуратури и Главната прокуратура без конкурс и предоставят на Главната прокуратура правото на достъп до всички материали по досъдебното разследване; ускоряване на проверката на действащите съдии с участието на Съвета по почтеност в публичния сектор и атестиране на прокурорите; преодоляване на изоставането по дисциплинарни дела, подобряване на инструментите относно дисциплинарните производства и предотвратяването на корупцията и тяхното прилагане, включително декларациите за почтеност, като се постигне значителен напредък в прилагането на прозрачно разпределяне на делата на случаен принцип;
- подобри качеството на правосъдието, включително чрез значително намаляване на недостига на съдии и помощен персонал, въвеждане на ефективна периодична оценка на работата на съдиите и прокурорите въз основа на ясни и обективни правила и критерии за оценка, реформиране на адвокатската колегия и продължаване на реформирането на достъпа и качеството на системата за юридическо образование и първоначалното и продължаващото обучение за съдии и прокурори;

- повиши ефективността и работата на съдилищата и прокуратурите, включително чрез подобряване на законодателството относно процедурата на Конституционния съд, осигуряване на кворум на Конституционния съд и своевременно назначаване на кандидати, преминали международна проверка, като се вземат предвид съответните препоръки на Венецианската комисия, разширяване на използването на алтернативното разрешаване на спорове, подобряване на правната помощ и изпълнението на съдебните решения, включително чрез предприемане на осезаеми стъпки за постепенно премахване на законодателните мораториуми, постигане на напредък в цифровизацията на съдебната система и създаване на нов административен съд след стабилна и надеждна процедура за подбор на съдии с пълноценното участие на независими експерти, номинирани от международни партньори.

Украйна отбелязва значителен допълнителен напредък в противодействието и предотвратяването на корупцията. По-специално Украйна ще изпълни този междинен критерий, след като:

- усъвършенства, поддържа и трайно прилага правните и стратегическите рамки за борба с корупцията, включително значително постепенно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС и прилагане на съответните препоръки на GRECO, ОИСР и ОССЕ/БДИПЧ, с ефективна координация, бюджетиране, мониторинг и оценка;
- засили независимостта, ефективността на мандата и оперативния капацитет на специализираните институции за борба с корупцията (както за предотвратяване, така и за противодействие на корупцията), включително чрез разширяване на юрисдикцията на Националното антикорупционно бюро на Украйна (НАБУ), така че да обхване всички високорискови публични длъжности, и чрез предоставяне на Специализираната прокуратура за борба с корупцията (СПБК) на необходимите правомощия за започване на наказателно производство срещу членове на парламента без предварително одобрение от главния прокурор;

- повиши ефективността на рамката за предотвратяване на корупцията чрез постигане на по-нататъшен напредък в разработването и прилагането на правни и политически рамки, свързани с декларациите за имуществено състояние, защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, конфликтите на интереси, лобирането, финансирането на политически партии/предизборни кампании, включително ефективни, пропорционални и достатъчно възпиращи санкции в случай на нарушения;
- отбележи осезаем напредък по отношение на постигането на солидни резултати във връзка с разследванията, наказателните преследвания и присъдите по дела за корупция, по-специално окончателните осъдителни присъди по високите етажи на властта, и увеличи броя и общата стойност на иззетите, обезпечените и конфискуваните активи, включително чрез премахване от законодателството на разпоредбата относно автоматичното приключване на наказателни дела поради изтичане на сроковете за досъдебно разследване и чрез преразглеждане на съществуващите срокове;
- подобри интегрирането на конкретни мерки за борба с корупцията чрез оценки на риска и системни мерки за почтеност в секторите, които са най-уязвими за корупция.

Украйна допълнително укрепва защитата на основните права на практика. По-специално Украйна ще изпълни този междинен критерий, след като:

- засили прилагането на правната и политическата рамка за основните права и тяхното прилагане на практика, по-специално чрез засилен капацитет на независимите институции за основните права и подготовка за възстановяване на основните права и свободи след края на военното положение;
- продължи реформата в затворите и местата за задържане, включително като подобри условията и предприеме последващи действия за предотвратяване и разрешаване на случаи на малтретиране;
- приеме и започне да прилага законодателството за защита на данните в съответствие с достиженията на правото на ЕС, включително укрепване на капацитета на Националната комисия за защита на личните данни;

- увеличи свободата на изразяване и свободата и плурализма на медиите чрез укрепване на независимостта и институционалния капацитет на обществените медии и медийния регулатор, както и на гаранциите за защита на журналистите;
- осигури по-нататъшен напредък към привеждане на националното законодателство в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на равенството и недискриминацията, включително решението на ЕСПЧ от 1 юни 2023 г., както и по отношение на престъпленията от омраза и речта на омразата, правата на хората с увреждания, равенството между половете и борбата с насилието, основано на пола, процесуалните права на заподозрените и обвиняемите лица в рамките на наказателното производство и правата на жертвите;
- постигне напредък по отношение на интегрираната система за закрила на детето и привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на правата на детето и напредне по посока на деинституционализацията на децата, растящи без родителска грижа, и на лицата с увреждания (възрастни и деца);
- трайно и последователно прилага – в съответствие с европейските стандарти и рамката за преговори – съответните закони и ангажименти за защита на правата на лицата, принадлежащи към национални малцинства, които са неразделна част от преразгледания план за действие на Украйна, посветен на защитата на правата на лицата, принадлежащи към национални малцинства.

Глава 24 „Правосъдие, свобода и сигурност“

Украйна отбелязва осезаем напредък в борбата с тежката и организираната престъпност. По-специално Украйна ще изпълни този междинен критерий, след като:

- постигне по-голямо съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на борбата с организираната престъпност, включително разследването и криминализирането на изпирането на пари, както и обезпечаването и конфискацията на активи;

- отбележи осезаем напредък към постигането на солидни резултати в разследванията, наказателните преследвания и окончателните осъдителни присъди във всички области на тежката и организираната престъпност (включително трафика на хора и сексуалното насилие над деца, киберпрестъпността, трафика на огнестрелни оръжия, производството и трафика на наркотици, изпирането на пари и борбата с тероризма);
- постигне осезаем напредък във всеобхватната реформа на Държавното бюро за разследване, с пълноценното участие на независими експерти, номинирани от международни партньори;
- демонстрира надеждна и систематична практика на започване на финансови разследвания в работата по случаи на тежка и организирана престъпност, включително изпиране на пари;
- постигне осезаем напредък към демонстриране на солидни резултати в областта на изземването и окончателната конфискация на активи и към подобряване на системата за възстановяване и управление на активи, включително чрез укрепване и постигане на напредък в реформата на Агенцията за възстановяване и управление на активи с пълноценното участие на независими експерти, номинирани от международни партньори;
- постигне осезаем напредък в разбиването на мрежите за трафик на хора и предотвратяването и борбата с незаконното притежание и трафик на огнестрелни оръжия, включително чрез привеждане в действие на националното координационно звено за малките оръжия и леките въоръжения;
- укрепи институционалната си рамка, по-специално чрез по-ясно определяне на правомощията на правоприлагащите агенции, повишаване на тяхната независимост и почтеност, оперативен, аналитичен и ИТ капацитет, междуведомствено сътрудничество и обучение на служителите на правоприлагащите органи;
- увеличи административния си капацитет, за да изпълни изискванията на ЕС в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни, гражданскоправни и търговскоправни въпроси и да осигури ефективно сътрудничество с Евроюст и Европейската прокуратура.

Украйна активизира усилията си в сътрудничеството в областта на наркотиците. По-специално Украйна ще изпълни този междинен критерий, след като:

- създаде функционираща и обезпечена с достатъчно ресурси национална система за ранно предупреждение, укрепи Националната обсерватория за наркотиците и постигне напредък по привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на наркотиците и прекурсорите на наркотични вещества, както и унищожаването на наркотици;
- отбележи осезаем напредък в посока на солидни резултати в областта на изземването, унищожаването на наркотици и конфискацията на съответните активи.

Украйна постига резултати в областта на законната и незаконната миграция, убежището и по въпроси, свързани с достиженията на правото от Шенген, външните граници и визовата политика. По-специално Украйна ще изпълни този междинен критерий, след като:

- подобри привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на миграцията, убежището, визовата политика и управлението на границите, включително по-нататъшното привеждане в съответствие с европейската методика за интегрирано управление на границите;
- укрепи институционалния си капацитет, механизмите за сътрудничество и координация между органите, участващи в управлението на миграцията, границите и убежището и засили борбата с незаконната миграция и контрабандата на мигранти;
- подобри своята система за предоставяне на убежище, включително процедурите, гарантиращи правото да се кандидатства за убежище и да се обжалват решенията.

* *

Предвид сегашното състояние на подготовката на Украйна и при условие че Украйна изпълни междинните критерии хоризонтално и по главите относно принципите на правовата държава, ЕС отбелязва, че, с разбирането, че Украйна трябва да продължи да осъществява напредък в привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС по следните глави, както и в тяхното прилагане, и без да се засягат допълнителните условия, установени в допълнителните критерии, определени за клъстер 1, те могат да бъдат временно затворени едва след като ЕС изрази съгласие, че са изпълнени следните критерии:

Глава 5 „Обществени поръчки“

- Украйна привежда националната си правна рамка в пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на всички области на обществените поръчки, включително и концесиите, публично-частните партньорства, както и обществените поръчки в областта на отбраната, като по този начин гарантира почтеността на агенциите за възлагане на обществени поръчки, и международните споразумения за освобождаване на някои обществени поръчки от правилата за възлагане на обществени поръчки, в съответствие с Договора за функционирането на ЕС, законодателството на ЕС в областта на обществените поръчки и всякакви други имащи отношение разпоредби на достиженията на правото на ЕС;
- Украйна осигурява подходящ административен, оперативен и институционален капацитет на всички равнища и взема необходимите мерки, за да гарантира правилното въвеждане и прилагане на националното законодателство в тази област достатъчно време преди присъединяването. Това включва доказани резултати по отношение на:
 - изготвянето на практически инструменти за прилагане и наблюдение (включително административни правила, указания, наръчници и стандартни документи за договори);
 - укрепването на механизмите за контрол, които са необходими, за да се гарантира пълно познаване и надеждност на системата, включително чрез осигуряване на одити на ранен етап, строг мониторинг и повишена прозрачност на етапа на изпълнение на обществените поръчки въз основа на систематични оценки на риска с приоритизиране на проверките в секторите и процедурите, които са най-уязвими по отношение на корупцията и измамите, в т.ч. отбраната, енергетиката и възстановяването;

- ефективното функциониране на системата за правна защита, включително в областта на концесиите, публично-частните партньорства и възлагането на поръчки в областта на отбраната;
- подобрените оценки на риска, изискванията за прозрачност на разходите, надлежната проверка на оферентите и механизмите за правоприлагане с цел предотвратяване и борба с корупцията и конфликта на интереси в областта на обществените поръчки както на централно, така и на местно равнище.
- Украйна демонстрира солидни резултати по отношение наличието на справедлива и прозрачна система за обществени поръчки, която осигурява ефикасно, ефективно и икономически изгодно използване на публичните ресурси, конкуренция и твърди гаранции и действия срещу корупцията.

Глава 18 „Статистика“

- Украйна представя ключови макроикономически данни (национални сметки и държавна финансова статистика/процедура при прекомерен дефицит) в съответствие с методиката в сила на Европейската система от сметки (ЕСС) и съответната програма за предаване на данни по ЕСС, изискванията за нотификация за БНД и процедурата при прекомерен дефицит и други съответни изисквания, заедно с необходимото подробно описание на използваната методика, при условие че Евростат вече е проверила представените данни и описания и е потвърдила наличието на необходимото съответствие с правилата на ЕС по отношение на навременността, пълнотата, съгласуваността, прозрачността и точността;
- Украйна приема пътна карта за: i) запълване на оставащите празноти във всички таблици по ЕСС, ii) предаване на останалите таблици от Програмата за предаване по ЕСС, iii) запълване на оставащите празноти в информацията, която трябва да бъде предоставена заедно с таблиците, използвани при процедурата при прекомерен дефицит и iv) решаване на останалите методологични въпроси. Евростат потвърждава релевантността на пътната карта.

Глава 32 „Финансов контрол“

- Украйна предприема подходящи мерки, за да гарантира правилното прилагане на регулаторната рамка, приложима за вътрешния контрол, включително делегирана управленска отчетност и управление на риска. Институционалният капацитет на функцията по вътрешен одит е укрепен, за да се гарантира правилното прилагане и изпълнение на националното законодателство в областта на публичния вътрешен финансов контрол.
- Гарантира се политическата, финансовата и административната независимост и мандат на Сметната палата на Украйна в съответствие със стандартите на Международната организация на върховните одитни институции (ИНТОСАЙ);
- Украйна е привела законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на борбата с измамите и други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза. Украйна гарантира мандата и оперативния капацитет за своята национална координация за борба с измамите, за да осигури достатъчна и ефективна координация на дейностите за борба с измамите; Украйна прилага ефективна национална стратегия за борба с измамите за защита на финансовите интереси на ЕС; Украйна демонстрира солидни резултати в сътрудничеството с Комисията, OLAF и Европейската прокуратура относно докладваните нередности и разследванията, отнасящи се до средства на ЕС.
- Украйна привежда законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно установяване на истинността на евро монетите, ратифицира и прилага Женевската конвенция за премахване и преследване фабрикуването на фалшиви парични знаци от 1929 г.

* *

Наблюдението на напредъка в постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти и тяхното прилагане ще продължи по време на преговорите. ЕС подчертава, че с особено внимание ще следи развитието по всички конкретни въпроси, посочени по-горе, за да гарантира, че Украйна притежава необходимия административен капацитет и е в състояние да приключи привеждането в съответствие на законодателството във всички области по този клъстер, както и да гарантира по-нататъшния напредък в изпълнението и осигуряването на спазването. Необходимо е да се отдели особено внимание на връзките между настоящия клъстер и други преговорни клъстери. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Украйна с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти, както и на капацитета на страната да ги прилага, може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен цялата информация, която ЕС може да изиска с оглед на преговорите по този клъстер и която трябва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС приканва Украйна редовно да представя на Съвета за асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС.

Като се имат предвид всички посочени по-горе съображения, в подходящ момент ще е необходимо Конференцията да се върне отново на този клъстер.

Освен това ЕС припомня, че е възможно между 3 юни 2026 г. и приключването на преговорите към достиженията на правото на ЕС да се добавят нови елементи.